

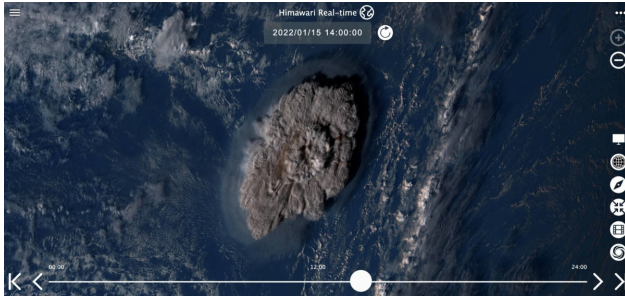
Подводният вулкан в Тонга: изригване, по-силно от атомна бомба!

Новини | Свят | на 31.01.2022 13:00 | от Константина Василева-Славейкова

Защо говорим за това?

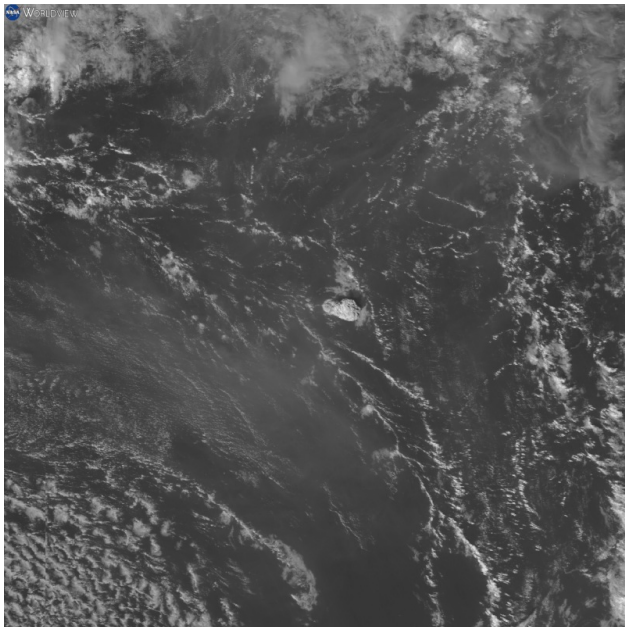
Изригването на вулкана в Тонга е едно от най-мощните през последните няколко века.

Като чуеш вулкан, най-вероятно си представяш зрелищна гледка. По рисунките винаги изглежда като планина, чийто връх е заменен с фейерверки от огнена течност (лава)! Вулканите обаче далеч не винаги са (изцяло) над земята. На 15 януари подводният вулкан Хунга Тонга изригна с огромна сила. Учените от НАСА дори изчислиха, че е било няколкостотин пъти по-мощно (10 мегатона) от атомна бомба! Какви са последствията?

Тонга, Хунга Тонга и пътеката от вулкани

Тонга е островна държава в Тихия океан. Тя е архипелаг: съставена е от много малки острови. Хем една държава, хем много острови! Под ярките океански вълни на юг от Тонга обаче са скрити много опасности. Сред тях е гигантски подводен пояс от 30 вулкана!

Защо са толкова много? Причината е скрита под повърхността. Може би знаеш, че под океаните и континентите Земята има своя обвивка: земна кора. Твърде е голяма, за да е едно цяло както кората на портокал например. Затова има много парчета: едно до друго или застъпващи се по края като външните листа на зеле. Наричаме тези части на земната кора тектонски плочи. В най-добрия случай са добре долепени като части на пъзел. Понякога обаче една част е подпъхната под друга. Тъй като плочите се движат постоянно (със скорост няколко сантиметра годишно), там, където са подпъхнати, се струпват повече опасности: земетресения и множество вулкани.

Архипелагът Тонга, за съжаление, е точно в такъв рисков район. И преди е имало изригвания на вулкана Хунга Тонга, но предимно малки.

Рекордно силно изригване

Тазгодишното изригване е тъжен рекорд: пушекът достига цели 30 км нагоре в атмосферата. Разрушенията са огромни: на един от островите в Тонга са разрушени абсолютно всички къщи, но поне повечето хора са живи и здрави. Още не се знае дали това е краят, или началото на серия от повторни изригвания.

Уреди за въздушно налягане улавят изригването на другия край на света - в Исландия. Вулканичният прах, който покрива всичко след това, също е доста опасен. Може да причини проблеми с белия дроб, очите, кожата и дори кръвоносната система. Лошото с вулканите е, че изригването е само началото. Енергията е толкова силна, че океанът се задвижва в гигантски вълни, наречени цунами. Необичайно големи вълни се появяват чак на другия край на Тихия океан в Перу. Последното толкова сериозно цунами след изригване се случва през 1883 г. с изригването на легендарния вулкан Кракатау (в Индонезия).

Цунамито е рядко събитие, но по-развитите държави в Тихия океан са винаги подготвени. Всички квартали близо до бреговете са разделени на зони и се знае предварително кои къщи трябва да се евакуират (хората да напуснат по спешност) при опасност. Има дори маркировка по някои улици откъде започва безопасната зона по време на цунами.

Вулканите и България

В България няма активни вулкани. Но някои планини и хълмове в миналото са били вулкани: например Кожух по река Струма, Високата ела до Кокаляне, Голямата Папия до Царево и Адателе близо до Крумовград.

Специалистът Борислав Лазаров от БАН може би ще те изненада с новината, че Витоша също е била вулкан. Това е било толкова отдавна (преди 70 милиона години!), че вече се води палео (древен) вулкан. С други думи, това е угаснал (неактивен) вулкан. Можем да си отдъхнем!

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
[/book/1913-podvodniyat-vulkan-v-tonga-izrigvane-po-silno-ot-atomna-bomba](http://book/1913-podvodniyat-vulkan-v-tonga-izrigvane-po-silno-ot-atomna-bomba)

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

